

граждение го назначилъ епископъ въ Дрембица или Велика, която споредъ Новаковича се намирала въ Южна Албания и въ сѣверния Епиръ, дѣто тогава словѣнитѣ живѣли въ компактна маса,²³⁸ а споредъ Баласчева — на сѣверо-изтокъ отъ Охридъ и обхващала мѣстността Дебърца, Кичево и Пологъ.²³⁹ Послѣдното мнѣние се вижда, че е по-основателно и вѣрно. Той билъ първиятъ епископъ, който служалъ и свещенодѣйствиуваъ на народния словѣнски езикъ; и отъ тогава тоя езикъ постепенно се въвеждалъ въ българската църква и замѣствалъ гръцкия, съ който тя до тогава си служала. Въ първитѣ години на царуването на царъ Симеона българскиятъ езикъ станалъ официаленъ, и въ България се започнала една жива литературна дѣятелность, която направила българския народъ носителъ на самостоятелна и до тогава непозната култура. Това било едно крупно явление въ българската история и спасоносно събитие за българския народъ и цѣлото словѣнство. Българскитѣ младежи, които се приготвявали за свещеници и държавни служители, се възпитавали на родния си езикъ. Новитѣ български свещеници не били вече чужди за българския народъ, както гръцкитѣ и латинскитѣ, но свои, и затова той гледалъ на тѣхъ съ голѣмо довѣрие. Тѣ, изникнали отъ срѣдата на българския народъ и възпитани въ неговитѣ религиозни възгледи, не прѣслѣдвали българскитѣ народни религиозни обичаи, но се стараяли да ги доведатъ въ хармония съ християнството. Благодарение на трудоветѣ на св. Климента и на неговитѣ другари и ученици, християнската вѣра се затвърдила въ България.

Гръцкитѣ и латинскитѣ свещеници и политици, които по политически съображения и за частни облаги

²³⁸ Новаковић Ст. Први осн. сл. књижевности, 87.

²³⁹ Баласчевъ Г. Климентъ, XXXIV.